

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Kontakty z Mediami i Informacja

KOMUNIKAT PRASOWY nr 111/05

15 grudnia 2005 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-423/04

Sarah Margaret Richards / Secretary of State for Work and Pensions

RZECZNIK GENERALNY JACOBS STOI NA STANOWISKU, ŻE ODMOWA PRZYZNANIA TRANSSEKSUALIŚCIE, KTÓRY ZMIENIŁ PŁEĆ Z MĘSKIEJ NA ŻEŃSKĄ, EMERYTURY W TYM SAMYM WIEKU, CO KOBIECIE, JEST NIEZGODNA Z PRAWEM WSPÓLNOTOWYM

*Odmowa taka stanowi dyskryminację niezgodną ze wspólnotową dyrektywą
o równym traktowaniu w dziedzinie zabezpieczenia społecznego*

W świetle ustawodawstwa Zjednoczonego Królestwa sprzed kwietnia 2005 r., płcią danej osoby dla celów zabezpieczenia społecznego jest płeć określona w jej świadectwie urodzenia. Świadectwo urodzenia może być zmienione tylko w celu sprostowania błędów pisarskich lub tych dotyczących stanu faktycznego. Wskutek tego transseksualiści, którzy przeszli operację zmiany płci, nie mogą zmienić płci w swoim świadectwie urodzenia.

Prawo o uznawaniu płci z 2004 r. (Gender Recognition Act 2004), które weszło w życie w dniu 4 kwietnia 2005 r. umożliwia, pod pewnymi warunkami, wydawanie transseksualistom świadectw uznania płci (Gender Recognition Certificate). Wydanie świadectwa uznania płci zmienia płeć osoby, której dotyczy, prawie we wszystkich sytuacjach prawnych, ale nie działa wstecz.

W Zjednoczonym Królestwie mężczyźni uprawnieni są do emerytury finansowanej z budżetu państwa po ukończeniu 65 lat, a kobiety po ukończeniu 60 lat. W latach 2010 - 2015 wiek emerytalny kobiet będzie stopniowo podwyższony do 65 lat.

Sarah Margaret Richards urodziła się jako mężczyzna w 1942 r. Po zdiagnozowaniu u niej dysforii płciowej przeszła operację zmiany płci w maju 2001 r. W lutym 2002 r. złożyła wniosek o przyznanie jej emerytury, począwszy od dnia jej 60-tych urodzin, zgodnie ze swą zmienioną - żeńską - płcią.

Department of State for Work and Pensions oddalił jej wniosek, ponieważ został złożony na ponad cztery miesiące przed ukończeniem przez wnioskodawcę 65 lat - oficjalnie S. M. Richards uznawana była za mężczyznę. Pani Richards odwołała się od tej decyzji, a Social Security Commissioner, rozpatrujący odwołanie od wyroku Social Security Appeal Tribunal, zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości o stwierdzenie, czy odmowa taka jest niezgodna ze wspólnotową dyrektywą o równym traktowaniu w dziedzinie zabezpieczenia społecznego¹.

Przed wszystkim rzecznik generalny Jakobs stwierdza, że stosując *per analogiam* aktualne orzecznictwo Trybunału, dyrektywa ta ma zastosowanie do sytuacji, w których osoba w wyniku operacji zmiany płci jest dyskryminowana, jeżeli chodzi o okres uprawniający do nabycia uprawnień emerytalnych w systemie ustawowym.

Rzecznik generalny Jakobs twierdzi, że w tej sytuacji **prawidłowym obiektem porównania**, tj. osobą, z którą należy porównać sytuację skarżącą, jest osoba **płci żeńskiej**, której tożsamość nie jest wynikiem operacji zmiany płci.

W tej konkretnej sprawie okoliczności, w których S. M. Richards odmówiono świadczeń emerytalnych są takie, że gdyby przy jej urodzeniu zarejestrowano ją jako osobę płci żeńskiej, to miałyby do tych świadczeń prawo. Zarzucana dyskryminacja polega na tym, że Zjednoczone Królestwo odmawia uznania transseksualistów za osoby określonej płci na równych zasadach z osobami, u których ta sama płeć stwierdzona została przy urodzeniu. Rzecznik Generalny uważa zatem, że **odmowa przez Państwo Członkowskie przyznania transseksualistom zmieniającemu płeć z męskiej na żeńską emerytury przed ukończeniem przezeń 65 lat - w sytuacji, w której miałby prawo do takiej emerytury po ukończeniu lat 60, gdyby uznano go w prawie krajowym za kobietę - jest niezgodna z prawem wspólnotowym.**

Rzecznik generalny odrzuca argument Zjednoczonego Królestwa, zgodnie z którym sytuacja ta wchodzi w zakres odstępstwa od tej dyrektywy, które zezwala Państwom Członkowskim wyłączyć określenie wieku emerytalnego z jej zakresu. Zauważa on, że odstępstwo to obejmuje ustawodawstwo dotyczące ustalenia różnego wieku emerytalnego dla mężczyzn i kobiet. Nie obejmuje ono ustawodawstwa dotyczącego określania płci danej osoby. Odstępstwo to nie obejmuje zatem spornej kwestii w niniejszej sprawie.

Biorąc wreszcie pod uwagę relatywnie niewielką liczbę osób, których dotyczy może ten wyrok, finansowe następstwa wyroku, jego zdaniem, nie stworzą ryzyka poważnych ekonomicznych reperkusji dla Zjednoczonego Królestwa. Uwzględniając także okoliczność, że Zjednoczone Królestwo nie wnioskowało o takie ograniczenie, rzecznik generalny nie widzi potrzeby, by Trybunał ograniczał w czasie skutki swego wyroku.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich rozpoczynają właśnie rozpoznanie tej sprawy. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

---

¹ Dyrektywa Rady 79/7/EWG z dnia 19 grudnia 1978 r. w sprawie stopniowego wprowadzania w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego (Dz. U. L 6, str. 24)

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże w żaden sposób Trybunału Sprawiedliwości.

Dostępne wersje językowe : DE, EN, ES, FR, HU, IT, NL, PL

Pełny tekst opinii znajduje się na stronie internetowej Trybunału

<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=pl>

Tekst jest z reguły dostępny od godz. 12.00 CET w dniu ogłoszenia.

W celu uzyskania dodatkowych informacji, proszę skontaktować się z

Ireneuszem Kolowcą

Tel. (00352) 4303 2878 Faks (00352) 4303 2053

*Zdjęcia z odczytania opinii są dostępne przez EbS "Europe by Satellite",
serwis prowadzony przez Komisję Europejską, Dyрекcję Generalną ds. Prasy i Komunikacji,*

L-2920 Luksemburg, tel. (00352) 4301 35177 faks (00352) 4301 35249

lub B-1049 Bruksela, tel. (0032) 2 2964106 faks (0032) 2 2965956